

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto

07.01.2026

Oikeusministeriö
Sisäministeriö Hallinto- ja kehittämisosasto

VN/21297/2023

VN/35513/2025

Rajavartiolaitoksen lausunto työryhmämietintöön pakkokeinolain ensimmäisen vaiheen muutostarpeiden arvioinnista

Hallituksen esityksen muotoon laaditussa mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi pakkokeinolain 2 luvun säännöksiä vangitsemisen edellytyksistä ja 10 luvun säännöksiä salaisista pakkokeinoista.

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti varmistaa, että pakkokeinolaki tukee rikostorjuntaa riittävällä tavalla ehdottamalla nykyistä laajempien salaisten pakkokeinojen käyttöä vakavaan rikollisuuteen liittyen. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi salaisesta paikkaan kohdistuvasta etsinnästä, osallistuvan tietolähteen käytöstä ja ampuma-aserikoksen lisäämisestä ylimääräisen tiedon käyttämistä koskevaksi peruserikokseksi. Esityksen tavoitteena on myös selkeyttää pakkokeinolain mukaisia vangitsemisedellytyksiä ottaen huomioon kansainvälinen ja kansallinen oikeuskäytäntö. Esityksessä ehdotetaan, että rikoksesta todennäköisin syin epäillyn vangitseminen edellyttäisi aina jonkin pakkokeinolaissa määritellyn erityisen edellytyksen (esimerkiksi karttamis-, sotkemis- tai jatkamisvaara) käsillä oloa. Lisäksi vangitsemisen edellytykseksi ehdotetaan uutta yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vaarantumisen uhkaan perustuvaa vangitsemisperustetta.

Rajavartiolaitoksen esikunta, joka toimii samalla sisäministeriön rajavartiosastona, lausuu seuraavaa: Rajavartiolaitos on osallistunut aktiivisesti työryhmämietinnön laadintaan ja kannattaa siinä esitettyjä lakimuutosehdotuksia. Esityksessä ehdotettujen uusien toimivaltuuksien arvioidaan olevan erittäin merkityksellisiä viranomaisten rikostorjuntatoimivaltuuksien tehostamisen kannalta.

Rajavartiolaitos pitää kannatettavana erityisesti lakiehdotusta osallistuvan tietolähteen käytön osalta. Rajavartiolaitoksen arvion mukaan kyseisen sääntelyn avulla esitutkintaviranomaiset pystyisivät nykyistä tehokkaammin selvittämään rikoksia ja toteuttamaan rikosvastuuta. Esitetyllä lakimuutoksella voitaisiin parhaassa tapauksessa estää rikosten haittojen konkretisoituminen, mikä Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan osalta tarkoittaisi haavoittuvassa asemassa olevien salakuljettujen tai muuten harhautetuiksi ja huijatuksi tulleiden ihmisten vapautta-

mista rikollisorganisaatioille alisteisesta asemasta. Säättämällä osallistuvan tietolähteen käytön toimivaltuudesta yhdenmukaisesti kaikille esitutkintaviranomaisille pystytään turvaamaan kaikille PTR-viranomaisille riittävän kattavat ja välttämättömät toimivaltuudet kokonaisvaltaiseen tietolähdetoimintaan (tietolähteiden ohjattu ja osallistuva käyttö) rikosten selvittämiseksi.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Tom Hanén

Rajaturvallisuusasiantuntija
Komentajakapteeni

Markus Paljakka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 07.01.2026 klo 09:32. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU

Oikeusministeriö
Sisäministeriö Hallinto- ja kehittämisosasto

TIEDOKSI

Rajavartiolaitoksen esikunta oikeudellinen osasto